

זעוממקו שז מקרא

דברי עומק
בכרשת השכוע ובמועד'ים

ויקרא
ה'תשפ"ה

בכל ענייני החוברת ניתן לפנות אל: 052-7675895
גור-אריה צור מודיעין עילית
להצטרפות לתפוצת מייל: leshem895@gmail.com

לעומקו של מקרא ויקרא

פתח להשראת השכינה עליו עד כדי צמצום השגחתו ית' בעולמו להיות עמו.

ועוד י"ל, ויקרא אל משה. א' קטנה. ובדברי הימים אדם שת אנוש, א' רבתי. והיינו שאמר הכתוב והאיש משה ענו מכל האדם אשר על פני האדמה. ורמז בזה מכל האדם שנכלל באדם הראשון, שנברא מ"ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה".

ועוד יש לומר, על דרך המדרש: אדם הראשון הנה בכורו של עולם וכיון שקרב קרבו, שפאמר (תהלים סט, לב): ותיטב לה' משור פּר מקרן מפּריס, לבש בגדי פְּהָה גדולה, שפאמר (בראשית ג, כא): ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו פְּתָנוֹת עֹר וַיִּלְבָּשֵׁם, וגו'. (מדרש רבה במדבר, פר' ד').

וְהוֹיֵן בָּהּ, מאי מקרן מפּריס, ופירשו בו: מקרין שהיה בעל קרן אחת, מפּריס שהיה טהור. מפּריס פרסה.

ויקרא אל-משה (א', א')

דרשת א' קטנה וזרך הענווה

ויקרא א' קטנה. ובדברי הימים אדם שת אנוש, א' רבתי. ועל ב"אזהב ישראל" מאפטא, ותמצית דבריו הם בסוד הצמצום מאדם ועד משה רבנו. ותהיה האות א' כנגד אלופו של עולם, ובדברי הימים נכתב א' רבתי כנגד בריאת העולם, שממנו ית' השלשלות כל העולמות. ויקרא א' זעירא, משום חיבת הקדש למשה רבנו חיבה של מלאכי השרת וקרא זה אל זה, ובתרגום ומקבלין דין מן דין, והיינו השתלשלות העולמות זה מזה, אשר על כן צמצם עצמו כביכול לזה העולם להיות עם משה, ע"ש.

ולפי דבריו יש לומר, דע"י שהאדם מצמצם גאוותו עד תכלית הענווה, מא' רבתי של אדם, עד א' זעירא שבמשה, ע"י כך הוא פותח

לעומקו של מקרא ויקרא

תפארת מקדשנו בארץ החיים
בב"א.

**ועוד יש לומר, בעניין ויקרא
אל-משה.**

ענוותנותו של משה למדנו כאן.
וכן מובא **בבעל הטורים:** א'
דויקרא זעירא. שְׁמֹשֶׁה לא רצה
לכתוב אלא ויקר כדרך שנא'
בבלעם **כאלו לא נראה לו השם**
אלא במקרה ואמר לו הקב"ה
לכתוב גם באל"ף וכתבה קטנה.

ומוסיף בעה"ט:

ויקרא אל-משה, ר"ת אמ"ו.
בעטרה שעטרה לו אמו. (שיר
השירים, ג, יא).

ובשימת לב מה היא העטרה
שעטרה לו אמ"ו, י"ל היא העטרה
של הענוה, שעטרה לו אמ"ו. ומי
היא אמ"ו, **השכינה הק'.**

ולית מילתא דלא רמיזא
באורייתא. שכן מצינו בג' פרשיות
ראשונות ויקרא צו שמיני ג'
אותיות **שונות ומיוחדות.** שתים

ואשר על כן, על דרך הדרש,
יאמר,

מקרינן, שהיה קרבנו מקרינן קרני
הוד לכל הדורות, בהשתלשלות כל
העולמות,

ומפריס שנתן לכל אחד ואחד חלקו
כפי הראוי לו, ומפריס לשון פָּרַס.

עד השתלשלות העולמות והדורות
בדרך של ומקבלין דין מן דין, עד
משה רבנו. שנאמר לו אדם כי
יקריב מכם קרבן לה' וכו' ונסלח לו.

אדם כי יקריב, הוא אדם הראשון,
כי יקריב שור פר, מקרינן הוא
ומפריס עד אשר תקריבו את
קרבנכם, **מכם,** מכם הוא קרבנכם
משתלשל חזרה כאור חוזר עד אדם
הראשון, **ונסלח לו.** ונסלח לו,
למקריב **האחרון,** ונסלח לו למקריב
הראשון. שע"י קרבנכם ונסלח לו
לאדם **הראשון.** והוא בירור כל
הגלויות, מגלות האדם הראשון מגן
עדן מקדם, ועד גלותנו בגלות המר
הזה, לגאלנו ולהחזיר העטרה
לראשיתה, לשוב האדם לגן עדן
העליון, ולשובנו לראות ביפי

לעומקו של מקרא ויקרא

כלומר, הענוה היא ראש ליראה, והיראה מצד אחד היא ראש לחכמה, ומצד שני היא עקב (סוליה וסנדל) לענוה.

וזה שאמר המדרש מה שעשתה חכמה עטרה לראשה (את היראה), עשתה ענוה (את היראה), עקב לסנדלה.

ומשלשתן נלמד דרך הענוה:

בפר' ויקרא א' זעירא, שבענוותנותו כתב משה רבנו א' קטנה, כאמור. **בפר' צו** (ויקרא ו,ב) מ' זעירא של התיבה מוקדה, זאת תורת העלָה הוא העלָה על מוקְדָה על-הַמִּזְבֵּחַ כָּל-הַלֵּילָה עד-הַבֶּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תִּקְדָּה בּוֹ. לומר לך, שגם בעת האש קדש של עבודת ה' תהיה עבודתך בצניעות וענוה. ובפר' שמיני פל' הולך על-

זעירות, ואחת גדולה מהרגיל. והן אותיות אמ"ו. כיצד:

בפר' ויקרא,

א' זעירא כדאמרן.

בפר' צו מ' של מוקדה זעירא.

ובפר' שמיני ו' של גחון גדולה. והן יחד אמ"ו. בעטרה שעטרה לו אמו. ומה היא העטרה, **כתר הענוה.**

וכמובא במדרש רבה (שה"ש, פ"א) מה שעשתה חכמה **עטרה לראשה** שהיא היראה דכתיב (תהלים קי"א) ראשית חכמה יראת ה' עשתה ענוה **עקב לסנדלה** דכתיב (משלי כ"ב) עקב ענוה יראת ה'.

כלומר, ג' קומות הן בבנין המידות. הראשונה היא **החכמה.** השניה היא היראה. והשלישית היא **הענוה.** גבוה מעל גבוה. וכשם שהיראה היא לראש החכמה כן הענוה היא לראש היראה. **יוצא** איפוא שאותה היראה שהיא ראש לחכמה, אותה היראה היא גם עקב לענוה. שנאמר, עקב ענוה יראת ה'. כזה:

לעומקו של מקרא ויקרא

ועל דרך הצח, אותיות ע"נ של ענו, הם יחד בגי' מאה ועשרים, להודיע שלאחר שהושפלה הו"ו בעפר, אין בהם גסות כי אם עניות הדעת, ועל ידי כך זכה משה רבינו למאה ועשרים שנה.

ועל דרך הדרש, אמר ר' יהודה בר נחמן (שמו"ר פמ"ז), כשכתב משה התורה **נשתייר בקולמוס קמעא** והעבירו על ראשו **ומשמ נעשו לו קרני הוד**.

והביאו אוה"ח הק' בשמות (לד, לד') באמרו שהדיו שנשתייר בקולמוסו הוא **מהאות יו"ד של עניו** שלא רצה לכתבה.

ויש ליתן טעם, כיצד מטיפת דיו שחורה נעשו קרני הוד של אורה.

ולעומקו של מקרא ועל דרך הצח, יש לומר שהתורה היתה כתובה לפניו ית' אש שחורה על גבי אש לבנה. **וכאשר** העתיק

גחון. ו' גדולה. שהנהגה היחידה בענוה שאתה מְרַשָּׁה לעשות ללא גבול הוא **ההליכה על גחון**. אין לזה שיעור למעלה. ואדרבה, ככל שישפיל עצמו וירבה בענוה כן ייטב לו. וכמאמר דוד המלך בתהלים (י"ח, לו') **וְעֲנִיתָהּ תִּרְבֵּנִי**.

ויש ליתן טעם מדוע נבחרה דווקא הו' להיות גדולה בגחון. שהיה יכול להגדיל את הג' או הח' או הו'.

וי"ל שהו' נותרה מכינויו של משה **הענו** מכל אדם. שהרי נאמר למשה לכתוב **וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנִיו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה**. (במדבר יב, ג'). ומשה בענותותו לא רצה לכתוב עניו עם י' לכן החסיר את הו"ד, ונשאר **עָנּוּ**. קרי **עָנּוּ** וכתיב **עָנּוּ**. ומשנשארה הו"ו, הרי בעיני משה היא כשמץ גאווה שנשאר בו ולכן כביכול **השפילו משה בעפר לעין כל וכתב כל הולך על גחון** בוו רבתי. להודיע שמה שנותר לכאורה, מכינויו, מתפלש גם הוא בעפר.

לעומקו של מקרא ויקרא

ולרוממו וליתן קרני הוד על פניו ולהאיר לפניו דרכו.

ובחזרה לעניין גחון, לאור הנ"ל, אשר על כן, לא נבחרו אותיות ג'ח'ן' שבגחון להיות גדולות, כי הן אותיות של "נגח", כי שור נגח הוא מתמול שלשום, והוא מתוך יצר הרע שיש לבהמה, ומשום שלבה גם בה. **ולעומתן, הו"ו** תחבר בין שמים וארץ, להקים מעפר דל, ולהרכין אליו שמים מעל, כדרך הענווה.

ועוד על דרך הענווה בהקרבת הקרבן.

אָדָם כִּי-יִקְרִיב מִכֶּם קֶרְבָּן לַיהוָה מִן-הַבְּהֵמָה מִן-הַבָּקָר וּמִן-הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֹת-קֶרְבָּנְכֶם (א,ב')

עי' אוה"ח הק' שירמוז הפסוק על מעלת המזכה את הרבים, לקרבם לתורה. ובאמרו **כִּי-יִקְרִיב מִכֶּם**, כאמרו כי **יִקְרַב מִכֶּם**. **וכן**, עיין הרמב"ן באמרו **כאן וכל קרבן לשון קריבה ואחדות**.

ממנה משה על גבי הקלף, כל אימת שכתב אות בדיו בקולמוסו על הקלף, **נעלמה** אותה האות מן האש השחורה. עד אשר העתיק כך את כל התורה.

ואותה יו"ד של עניו, שלא כתבה, נותרה **כאש להבה.** ומשהעבירה את טפת הדיו שנותרה בקולמוסו על פניו, מזה דבקה בו אש התורה והאירו פניו בקרני אורה עד אשר יִרְאוּ מגשת אליו להסתכל בזיו השכינה.

ועל דרך הסוד יש לומר, מה שכתב משה **ענו** במקום עניו, שהיה דבק במידת השם הק' **ענו** מע"ב שמות של ויסע ויבא ויט. [שמות יד, יט-כא'], ולשיטת הזוה"ק שפורשים את ע"ב שמות על פני פרשה שניה של ק"ש היינו והיה אם שמע וכו', השם הק' **ענו** הוא כנגד ואבדתם. שזה דרכו של בעל הענווה לראות עצמו כאילו אבד ובטל מן העולם. ודרכו של השם הק' **ענו** הוא לתת כח בידי המלאך ממנו להרים את השפל ולנשאו

לעומקו של מקרא ויקרא

לאביו שבשמים. את עצמו ואת
האחרים.

אָדָם פִּי יִקְרִיב. (א'ב')

יש לשאול, מה ראה הכתוב
לפתוח את חומש ויקרא דווקא
במעשה הקרבנות. והרי עוד
תפקידים יש למשכן כהשראת
השכינה, לשמוע דבר ה' מבין שני
הכרובים, עבודת הכהן הגדול ביום
הכפורים ועוד.

ולעומקו של מקרא יש לומר
שרצה הכתוב ללמד בתחילה על
דרך הקירבה לה' יתברך. שעל מנת
כן נבנה המשכן שרצה הקב"ה לדור
עמנו בקירבה יתירה. וכדברי
הרמב"ן שלשון קרבן הוא לשון
קריבה ואחדות. [פס' ט'].

ועל דרך ששנו בפרקי אבות, על
שלשה דברים העולם עומד, על
התורה ועל העבודה ועל גמילות
חסדים. שיש כאן ג' קירבות. קרבת

ואשר על כן, יש לדרוש לעומקו
של מקרא, את פרשת הקרבנות על
דרך המידות והמוסר. כיצד
להתקרב אל אבינו שבשמים.

ובראש וראשונה יש לומר כי
תרמוז הפרשה על מעלת מידת
הענוה, שהיא הסולם להתקרב אל
ה', ובאשר כך, לא יוכל להתקרב
אפילו בקרבן ללא מידת הענוה.

ואשר על כן נאמר אָדָם פִּי-
יִקְרִיב מִמֶּם קָרְבָּן. אָדָם פִּי-יִקְרִיב,
אדם הרוצה להתקרב אל אביו
שבשמים, או לקרב את הבריות,
יהיה מִן. כמו וְאִם-מִן הוּא מִעֲרִיבָהּ
(ויקרא כז, ח). ענו ושפל. ועל דרך
של אל תקרי. ובאותן אותיות אך
בצירוף אחר של התיבות. אל תקרי
מכם קרבן, אלא מִן מִן קָרְבָּן. או
יאמר מִן מִן קָרְבָּן. כלומר מך יותר
מן הבהמה שהיא הקרבן.

ועוד ירמוז, לסלק את התיבות
"מכם קרבן" לג' תיבות: מִן
מִן קָרְבָּן. שהשפל שהוא מך
מערכת, יהיה בו הכח לקרב בן

לעומקו של מקרא ויקרא

ועוד יש לומר, שהכתוב נקט כאן את הכלל שהקב"ה מקדים תרופה למכה.

שהכפרה בקרבנות היא הרפואה לכל מי שהוכה במכת העבירה. לכן הקדים את התרופה ליתן קודם כל את חוקי הקרבנות ואחר כך יתן לו החוקים והמשפטים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם.

ועוד יש לומר על דרך הרמז, שפתח בקרבנות ליתן אפשרות לטהורים, שיבואו טהורים אלו תינוקות של בית רבן ויעסקו בטהורים, בקרבנות, ורמז לכך על ידי א' קטנה. שבניקרא, ויקרא אל משה באלף זעירא אלו תינוקות של בית רבן. ואין לך התוועדות גדולה מזו בפתח המשכן, שיבואו טהורים ויעסקו בטהרה.

^^^

הקב"ה לבניו, קרבת הבנים לאביהם, וקרבת הבנים זה לזה.

התורה היא גילוי חבת הקב"ה לבניו, והתקרבותו אלינו כפי ברכתנו על התורה אשר בחר בנו מכל העמים.

העבודה היא הקרבנות [והתפילה בכחינת ונשלמה פרים שפתינו], שהקרבתם הן גילוי חיבתנו לבוראנו והתקרבותנו אליו ית'. ואשר על כן נקרא הקרבן בשם זה שְׁמִקְרָבָנו אליו בעבודת הקרבן.

וגמילות חסדים היא מתנת חסד ה' אשר גורמת לנו להתקרב זה לזה, איש לרעהו.

ובגין ג' קירבות הללו, משרה הקב"ה שכינתו בינינו, והיא תכלית המשכן, שעל כן נקרא שמו משכן. שיהיה משכנו עמנו.

לעומקו של מקרא ויקרא

המקלקלת אשר אין לה תקנה אלא
סכין.

ואשר על כן יביא בהמה טהורה,
אשר על ידי הקדשתה **עלתה**
מדרגתה לדרגה נעלה יותר,
ושחיטתה לשם שמים תהיה **כסולם**
עבור החוטא לעלות מעלה חזרה
לדרגתו שלפני החטא. ויהיה שוב
כאיש חכם-לב **אֲשֶׁר נָתַן ה' חֲכָמָה**
ותבונה **בְּהִמָּה לְדַעַת לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-**
מְלָאכָת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכָל אֲשֶׁר-צִוָּה
ה':

^^^

הקרבת הקרבן

כסולם ההתקרבות לה'

מִן-הַבְּהֵמָה מִן-הַבֶּקָר וּמִן-הַצֹּאן

על דרך הצח, ההתקרבות הנרצית
היא מתוך התבוננות בבהמיות של
האדם. בהמה אותיות בה מה. לכן
נאמר **מִן-הַבְּהֵמָה**.

וכן ידרש מִן-הַבֶּקָר. אל תקרי מִן-
הַבֶּקָר אלא מן **הַבֶּקָר**. כמו משנה ו'

בענין פעולת הקרבן

יש ליתן טעם, כיצד מתכפר לאדם
ע"י שישחט בהמה קרבן לה'. **ועוד**,
שהרי **האדם**, **נזר הבריאה**, מביא
בעל חיים נחות ממנו, ועל ידי
הבהמה הנחותה ממנו מתעלה האדם
לדרגה עליונה.

וכדי להבין יש להתבונן במאי
דסליק מיניה, בסוף חומש שמות.
פרק-לו פסוק א': **וְעָשָׂה בְּצִלְאֵל**
וְאֶהְלִיאָב וְכָל | אִישׁ חָכֵם-לֵב אֲשֶׁר
נָתַן ה' חֲכָמָה וְתְבוּנָה בְּהִמָּה וּגו'.

אמר הכתוב **בְּהִמָּה** ולא **בְּהֵם**. לומר
לך, אם חכמה ותבונה **בְּהִמָּה**, אינם
בְּהִמָּה. ואם אין חכמה ותבונה
בְּהִמָּה, שאין אדם חוטא אלא אם כן
נכנס בו רוח שטות, **הרי הם**
בְּהִמָּה, שירדו לדרגת בהמה, ואף
פחות מזה.

כי בהמה עושה שליחותה בעולם
שיעד לה בוראה, והאדם החוטא לא
סוף דבר שאינו עושה שליחותו
לתקן עולם במלכות שדי, אלא אף
מקלקל הוא בבריאה, **וירד אף**
מדרגת בהמה, ונעשה כבהמה

לעומקו של מקרא ויקרא

נקבה היא כנגד מיין נוקבין המושפעים ודרכם לפני השם הוא מלמטה למעלה. **ולכן** כשהאדם פגם ח"ו בהשפעת ה' בעולם או כשרוצה לגדל ולרומם מלכותו ית' יקריב **זכר תמים**. לתקן ההשפעה מלמעלה למטה, ולקבל השפעה מלמעלה.

וקרבן שלמים הוא הקרבן אשר מטיל שלום בין ישראל לאביהם שבשמים כפרש"י: שלמים. שמתילים שלום בעולם. דבר אחר שלמים שיש בהם שלום למזבח ולכהנים ולבעלים.

והקב"ה וכנסת ישראל משולים לחתן וכלה, ועל כן יביא בהם זכר ונקבה. ועומק העניין הוא שיש בהם השפעה הדדית מלעילא לתתא ומלתתא לעילא.

וקרבן חטאת, יהיה תלוי בפגם שנעשה. במה שפגם בהשפעה מלעילא כביכול, יביא זכר. ופגם שפגם במושפעים מלתתא לעילא, יביא נקבה ועל זה הדרך, וכו'.

במסכת פאה, בית שמאי אומרים **הַבְּקָר לְעֵנִיִּים הַבְּקָר**. והוא לשון הַבְּקָר. שמתבונן בעולם ההפקר ומתוך כך מחפש קרבת אלקים. **וכן ידרש ומן-הצאן**. לשון **צינון**. שמתקרב מתוך התבוננות מה גרם לו לצנון את האש קדש שהיה לו לה' ית'. **וכאמרו**: מן ההתבוננות בבהמיות ובהפקרות ובצינון של התורה והמצוות, מתוך זה תִּקְרְבוּ את התקרבותכם. **תִּקְרְבוּ אֶת-קִרְבְּנְכֶם**.

ועוד בעניין ההתקרבות

לה' על ידי הקרבן

זָכַר תָּמִים יִקְרִיבוּ (א, ג')

יש ליתן את הדעת לחילוק בין הקרבנות השונים. יש מהם **זכר תמים**, יש מהן **זכר ונקבה**, ויש מהם **נקבה**.

ולעומקו של מקרא יש לומר שביאור העניין הוא, שזכר הוא כנגד מיין דוקרין המשפיעים מלמעלה למטה. וכמים האלו היורדים מלמעלה למטה. וקרבן

לעומקו של מקרא ויקרא

צו, וּפָשַׁט את בגדיו. (ו', ד') וברש"י שם אין זו חובה אלא דרך ארץ. שלא ילכלך בהוצאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד. בגדים שבשל בהן קדרה לרבו, אל ימזוג בהן כוס לרבו. לכן וּפָשַׁט את בגדיו ולבש בגדים אחרים פחותין מהן. ועל פי זה יובן על נכון מדוע ציוה הקב"ה להפשיט את העולה. כדי ליתן את עור העולה מתנה לכהן, כאות הכרת הטוב, שנוהג בדרך ארץ כלפי הקב"ה, בהחליפו את בגדיו. למרות שאינו מצוּנה על הדבר.

והיא מידה כנגד מידה. כנגד מה שהכהן מחליף את בגדיו שנאמר "וּפָשַׁט", רק משום שהתורה ייחדה פסוק מיוחד לכך, אע"פ שאינו מחויב בדבר, על כן ייחדה התורה פסוק מיוחד לשכרו של הכהן על הדבר הזה. שנאמר והפשיט את העולה. וְהִפְשִׁיט כנגד וּפָשַׁט.

ולעומקו של מקרא יאמר, כי מאחר והבהמה עלתה בדרגה להיות כפרתו של האדם, צריך לפשוט את החיצוניות שלה ולגלות

ועל כן נקראו הקרבנות בשם זה, שמקרבין את אשר למטה למעלה ואת אשר למעלה למטה. את הכורא לנברא ואת הנברא לבורא, ואת כנסת ישראל לאביהם שבשמים.

וכן נרמז הקרבן של זכר תמים יקריבנו. תמים מלשון שלם. שהקרבן מקרב את הקצוות להיות בשלימות. ולכן נאמר בקרבנות לרצונו. שרצון הוא לשון צנור. עשה רצונו כרצונך, לחבר הצינורות של לעילא ולתתא, שיהיה הקרבן שלם, וההתקרבות שלימה עד בלי פירוד כלל. וזה אשר תעשה האש על המזבח, שבאכלה את הקרבן הוא עולה עם האש למעלה, להיות ההתקרבות לה' תמימה ומושלמת.

^^^

וְהִפְשִׁיט אֶת-הָעֹלָה וְנָתַח אֹתָהּ
לְנִתְחֶיהָ: (א', ו')

יש ליתן טעם לשם מה הפשטה זאת. ויש לפשוט על פי הנאמר בפרשת

לעומקו של מקרא ויקרא

אֶהְרֶן הַפֶּהָן אֵשׁ, עַל הַמִּזְבֵּחַ.
וירמזון אֶלֶיךָ מִלְּפָא על שריפת
נשמת שני בני אהרן באש. שכביכול
כך נכתב: בְּנֵי אֶהְרֶן הַפֶּהָן אֵשׁ.

ועוד יש לומר, כאן רמז הכתוב
שמצוה להביא אש מן ההדיוט רק
לאחר שירדה אש מן השמים. אבל
לפני כן לא. ובפרשת שמיני יבואר
מדוע להביא מן ההדיוט, כדי לתת
חשיבות לאש מן השמים. [אבן
עזרא ודעת זקנים שם].

עוד ירמוז לכך שאהרון הכהן הוא
שצָנָה להביא אש מן ההדיוט, ולא
בניו. שלא אמר הכתוב בני אהרן
הכהנים אש, אלא בני אהרן הכהן
אש. ובניו טעו בדבר זה, והביאו
אש זרה, אשר לא צוה אותם ה',
שנאמר וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה
אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם (י', א'), ודייקא,
אותם לא צוה אלא את אהרן.

ועוד יש לומר, אל תקרי אֲשֶׁר לֹא
צִוָּה אֹתָם, אלא: אשר צִוָּה אֹתָם:
לא !. צָנָם לֹא להביא. ולכן נקראת
זרה. וכמובא בפר' שמיני בהרחבה.

^ ^ ^ ^

את הפנימיות. כאותיות בהמ"ה בה
מה. שמתגלה ה"מה" שבה. כן בכהן
מתגלה ה"מה" שבו, הדרך ארץ
שבו שזו המהות של העבודה,
להביאו להתנהגות של דרך ארץ
כלפי בורא עולם.

ועל דרך הצח, ידויק על ידי הטעם
טיפחא, שהוא כעין הפסקה קלה,
והפְּשִׁיט, אֶת-הַעֲלָה. שעל ידי
הפשטת החיצוניות הוא מַעֲלָה את
הפנימיות לה'.

^ ^ ^ ^

וְנָתַנוּ בְּנֵי אֶהְרֶן הַפֶּהָן אֵשׁ עַל-
הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל-הָאֵשׁ
(א', ז')

בשימת לב: אֵשׁ עַל-הַמִּזְבֵּחַ,
אֵשׁ מנוקד בטיפחא. וטיפחא היא
כעין הפסקה קלה, וכאילו כתוב עם
פסיק: אֵשׁ, עַל הַמִּזְבֵּחַ. ולכן אינה
בהכרח מחוברת עם שלאחריה,
ויכולה להידרש עם שלפניה.

ואשר על כן ידרש על דרך אל
תקרי. אל תקרי: וְנָתַנוּ בְּנֵי אֶהְרֶן
הַפֶּהָן, אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ. אלא בְּנֵי

לעומקו של מקרא ויקרא

הקב"ה ויצילהו מיצר הרע ויסובבנהו וכו'.

**ושחט אתו על ירך המזבח
צפנה וגו'.** (א', י"א)

ועוד יש לומר, שמזכיר בזה חסדיו של אברהם אבינו שהתחסד עם קונו, לילך עם יצחק כל הדרך מקרית ארבע **צפונה**, אל עבר הר המוריה. ומרוב אהבתו להליכה זו, שמסרו נפשם על כל צעד ושעל, ציוה הקב"ה לשחוט את הקרבן **צפנה**, לפני ה'.

^^^

**שתי תרים וגו' אֶחָד לְחֹטָאת
וְאֶחָד לְעֹלָה: וְהִקְרִיב אֶת אֲשֶׁר
לְחֹטָאת רֵאשׁוֹנָה וגו'.** (ב', ז'-ח)

פירש רש"י חטאת קודמת לעולה. למה הדבר דומה לפרקליט שנכנס לרצות [וזה החטאת], ריצה פרקליט נכנס דורון אחריו [שהוא העולה].

ולפי זה יש ליתן טעם מדוע **בקרבת ע"ז אין זה כך** אלא יקריב קודם עולה ואחרי כן חטאת. [והוא בפרשת שלח].

יש ליתן טעם, מדוע שחיתתו דוקא בצפון. שעל ידי הקרבן זובח האדם את יצרו הרע אשר השיאו לחטוא. **ויצר הרע נקרא צפון**. כמו מצפון תפתח הרעה. ונאמר (יואל ב.כ) **ואת הצפוני** ארחיק מעליכם. והוא **צפון** בלבו, ואשר על כן נקרא **צפוני**, כי צפון הוא בלבו של כל אחד ואחד, ואורב לו במסתרים להכשילו.

לכן ישחט את קרבנו **בצפון**. לבלבל היצר הרע שלא ישטיננו, וכאילו יאמר שבזה ישחט את יצר הרע. ולכן יזרקו את הדם על המזבח סביב, כנגד מה שסובב היצר הרע סביבו להכשילו, ועיניו מטייפן לראות סביב.

ועל ידי זריקת הדם סביב, יסובבנו הקב"ה לשמרו, שנאמר [האזינו] יסובבנהו יבוננהו, יצרנהו כאישון עינו. כנגד מה שירדה עינו דמעה באישון לילה ואפילה על יצריו, יצרנהו כאישון עינו. ישמרהו

לעומקו של מקרא ויקרא

משום גבהות הלב הנמצא בְּשֵׂאֵר
שבעיסה ובכל דבר המתוק.

ולפי טעם זה יש להבין מדוע צוה
רחמנא על שתי הלחם בשבועות,
שיש בהן שאור, וכן מדוע צוה על
הבאת הביכורים שהם פירות
מתוקים.

ויש לומר טעם אחד לשניהם,
לשתי הלחם והביכורים, שבהם אין
חשש שנכנע ליצר הרע, שהרי
שתי הלחם הם ביום חג השבועות
שהוא יום מתן תורה ולא דברה
תורה אלא כנגד יצר הרע, כפי
שאמרו בראתי יצר הרע בראתי לו
תורה תבלין. ואם מתעסקים בתורה
אין נמסרים ביד היצר הרע. וכן
בביכורים, אין חשש מיצר הרע,
שהרי כאשר מביא את הביכורים
לכהן אומר לו הגדתי היום לה'
אלקיך, וכו' ובזה שמזכיר את
הארמי הוא לבן אוכד אבי שהצילו
הקב"ה ממנו, מיד הוא זוכח את
יצרו לפניו.

ועוד יוטעם שהרי הגדת הביכורים
היא הכרת הטוב להקב"ה, ואין

ויש לומר, שטעם הדבר שבקרבן
עבודה זרה יקריב קודם עולה,
קודם את הדורון ורק אח"כ את
הריצוי, שהרי פֶּפֶר במציאות ה'
ר"ל, ולכן קודם כל עליו להודות
במציאות ה' ית' ושאינ עוד מלבדו.
על כן יביא בתחילה עולה,
שתקטר כליל לה'. ורק אחרי
שיודה במציאות ה' ית' רק אז יביא
הטאת לרצותו.

ועוד יש לשאול, מדוע הרחיק את
קרבן ע"ז מויקרא לפרשת שלח לך
מרגלים שבמדבר. ויש לומר כי
המרגלים פגמו בקדושת ארץ ישראל,
ולא רצו להיכנס אליה, וכל הדר בחוץ
לארץ כמי שאין לו אלוה, לכן נסמכה
פרשת קרבן ע"ז לפרשת שלח. ובזה
יחודד ענין הקרבנות בפרשתנו
להקדים ריצוי לדורון.

~~~~~

פֶּל-הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַה'
לֹא תַעֲשֶׂה חֶמֶץ פִּי כָל-שְׂאֵר
וְכָל-דְּבַשׁ לֹא-תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ
אֲשֶׁה לַה' (ב', י"א)
ויש ליתן טעם באיסור זה, שהוא

לעומקו של מקרא ויקרא

ואשר על כן אמר הכתוב **מֵאַחַת מִהֲנִיָּה**. לא אמר מאחת מהן, אלא **מֵאַחַת מִהֲנִיָּה**, לומר שצריך כפרה גם על מה **שְׁנֵהנָה**.

ועל דרך הצח יש לומר, שצריך כפרה גם על אשר לא עצר את יצרו לומר לו "**עַד הִנֵּה**". שהרי אמר רב הונא אם עבר ושנה בה, נעשית לו כהיתר. (יומא פו עמ'ב). לכן אמר **מֵאַחַת מִהֲנִיָּה**. **שאחרי פעם אחת**, כבר שנה בה ונעשית לו כהיתר.

ועוד י"ל שרמז הכתוב, שמועילה כפרתו להחזירו **למצב שלפני החטא**, ולכן נאמר **בלשון עתיד**, **נִפְשׁ כִּי-תִחַטָּא** ולא נפש כי חטאה. שעתה משנתכפר לו נחשב לו כאילו לא חטא מעולם, ורק לעתיד יש להיזהר.

^^^

ואם-לא תגיע ידוֹ לְיָ שֶׁהָ וְהִבִּיא
אֶת-אֲשָׁמוֹ אֲשֶׁר חָטָא שְׁתֵּי תָרִים
אוֹ-שְׁנֵי בָנֵי-יוֹנָה וְגו' (ה,ז)

כהכרת הטוב כמגן בפני יצר הרע. ואשר על כן גם **בקרבת תודה** ציווה הקב"ה להביא גם לחמי חמץ. כי ערך הכרת הטוב גדול הוא לעין ערוך מכל יצרים שבעולם. ולכן אין חשש לגבהות הלב במקום שיש הכרת הטוב, כי עצם הכרת הטוב מראה על הכנעה בפני המטיב. **ויורחב** עוד בפרשת צו בלחמי חמץ בקרבן תודה, לעניין פסח.

^^^

מִהֲנִיָּה עַד הִנֵּה

נִפְשׁ כִּי-תִחַטָּא בְּשִׁגְגָה וְגו'
וְעֲשֵׂה מֵאַחַת מִהֲנִיָּה (ד,ה)

יש לדייק בפסוק מדוע אמר **מֵאַחַת מִהֲנִיָּה**, ולא **מֵהֵן**. ויש לומר **לעומקו של מקרא** ועל דרך הרמז, שצריך החוטא להביא כפרה לא רק על מה שקלקל בבריאה והשחית את נפשו לירד מדרגתו, אלא צריך לחזור בתשובה גם על מה שנהנה מהעבירה.

לעומקו של מקרא ויקרא

שכנגד יוסף הוא משיח בן יוסף, ועל ספירת המלכות שלאחריו של משיח בן דוד. יחד הן שבע הספירות מחסד ועד המלכות,

והם: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד הנוספים על יסוד מלכות. שנאמר וְאֵת-תְּמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו, ובאה המלה וְאֵת לרבות ג' ספירות נוספות שהן כתר חכמה ובינה, שהן ביחד עשר הספירות הקדושות.

או כלך לדרך זו, שנאמר וְנָתַן אֱתוֹ לַפְּתָן ויהיו ג' מלים אלו כנגד כתר חכמה ובינה. להשלים לעשר ספירות, שנאמר מִן-הַקֹּדֶשׁ יִשְׁלָם. אל תקרי יִשְׁלָם אלא יִשְׁלִים. להשלים לעשר ספירות. ובדבקותו בעשר ספירות יתכפר לו ויתקרב שוב אל הקדש.

^^^

דרשת לְאַשְׁמָה בַּה
לְאַשׁ בַּהֲמָה

וּכְפָר עָלָיו הַפְּתָן לַפְּנֵי ה' וְנִסְלַח לוֹ על-אֶתת מִפְּלֵ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לְאַשְׁמָה בַּה. (ה, כו')

הוא הנקרא קרבן עולה ויורד. שעולה ויורד בערכו לפי עשירות או עניות המקריב.

ולעומקו של מקרא ועל דרך נגינת הטעמים, יאמר, דלית מילתא דלא רמיזא באורייתא. שכן הטעמים זרקא מונח סגול המוטעמים במלים בְּיָדוֹ דְּיִ שְׁלָם הם טעמים יורדים ועולים בנגינתם. לפאר ולרומם עומק הפשט, שנאמר קרבן עולה ויורד.

^^^

וְאֵת אֲשֶׁר חָטְא מִן-הַקֹּדֶשׁ יִשְׁלָם וְאֵת-תְּמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו וְנָתַן אֱתוֹ לַפְּתָן וְגו' (ה, טז).

תְּמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו. יוסף כתיב מלא. ולית מילתא דלא רמיזא באורייתא. זה שנאמר בפרשת ויגש, (מז, כו') וַיִּשָּׂם אֶתָּה יוֹסֵף וְגו' לְחַמֵּשׁ.

ועוד על דרך הרמז והסוד, שרמז הכתוב על עשר ספירות הק'. וְאֵת-תְּמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו ירמוז על חמש ספירות הנוספות על ספירת היסוד

לעומקו של מקרא ויקרא

אחת שהתכפר לו מאהבה הרי חובה הפכה לזכות, ומתהפכת החובה למצוה אחת יתירה על החובה, ומעתה מטה עצמו וכל העולם כולו לכף זכות.

ועל דרך הצח והמוסר, במלים אלו **לְאִשְׁמָה בָּה** נעץ הכתוב תחילת הפרשה בסופה וסופה בתחילתה, להראות חיבתה של תורה.

כיצד: **לְאִשְׁמָה בָּה** הן אותיות **לאש בהמה**. אדם כי יקריב מכם, מהבהמיות שלכם להקריבה ולקרבה לפני ה' להיות בעל נפש אלקית. ועוד, סוף הפרשה למפרע הן **בְּהֵמָה שְׂאֵלָה**:

על-אֶתְּ מִכָּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לְאִשְׁמָה בָּה, שכל השאלות והספקות שיש לאדם באמונה הן שאלות שהנפש הבהמית שואלת, וכפי שאמרו חז"ל [קידושין ל:]: תנא דבי ר' ישמעאל בני אם פגע בכך מנוול זה [יצר הרע] משכהו לבית המדרש. וזה שפתחה הפרשה **אדם כי יקריב**, שיש להקריב את היצר הרע של הבהמיות על מזבח ה' ועל ידי כך יתקרב אל הקב"ה, שנאמר קרבן לה', שעל ידי זה הוא מְקַרְבֵּן את ההנהגות הבהמיות שלו לה'. ולכן פתחה הפרשה במלים ויקרא אל משה.

לכאורה נראה הדבר כמסיים הפרשה בדבר שאיננו טוב. שנאמר **לְאִשְׁמָה בָּה**. אך בשימת לב יעויין דקאי ארישא, ונסלח לו על-אֶתְּ מִכָּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה. ועל דרך סרסוה ודרשהו: על-אֶתְּ מִכָּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לְאִשְׁמָה בָּה - ונסלח לו.

ועל דרך הצח, חלק את המילה **לְאִשְׁמָה** לשתי מלים, ועל דרך אל תקרי. אל תקרי **לְאִשְׁמָה** אלא **לא שְׂמָה**. אין שְׂמָה עבירה. כי לאחר שנסלח לו, חוזר להיות כמות שהיה ללא עבירה. שנסלח לו מעיקרא.

ועוד, יש לשאול, מה מלמדנו באמרו על-אֶתְּ מִכָּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה. מאי על אחת.

ויש לומר, שגם בתשובה וכפרה לא יעשה מצוות חבילות חבילות, אלא יתן דין וחשבון לתשובה ולכפרה על כל אחת ואחת.

ועוד יש לומר, שכל אחת מן העבירות הרי היא כעובר על עולם ומלואו, שיראה עצמו וכל העולם כולו חציו זכאי וחציו, שאם עובר על אחת הרי מטה את כל העולם לכף חובה. ומידה טובה מרובה, שכנגד עבירה

לעומקו של מקרא ויקרא

מנהגים קדומים, כגון: מה שמובא בספר ארץ החיים (מר"ח ליבערזאהן, פשעמישל תרפ"ז) מערכת א' על הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא שנפטר בה' ניסן תקפ"ה שחל באותה שנה בש"ק וגמר אז להעביר את הסדרא פרשת ויקרא המסיימת במילים 'לאשמה בה', ואמר אשר הר"ת מן לאשמה בה הם:

לא לאל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי - ונפטר בדבורים אלו זי"ע ועכ"י. וכן מובא במאור ושמשי לפרשת החודש, וז"ל: שמעתי מהרב הקדוש רבינו מנחם מענדיל זצוק"ל מרימאנוב, שהמנהג היה מקדם כשסיים הקורא לקרות פרשת ויקרא שמסיימת לאשמה בה, היו הקהל עונין אחריו לא לאל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי. ובתפארת שלמה [רדאמסק] סו"פ ויקרא הביא ר"ת אלו וביארם: כי כן אחז"ל כל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו כל עוונותיו, והשבת הוא כפרה כמו הקרבנות, לכך נרמז בסוף פרשת הקרבנות, כי עכשיו שאין לנו קרבנות, השבת תכפר עלינו. ולפי דרכנו נוסף מדה טובה מרובה, ובשתי שבתות מיד נגאלין בב"א.

^^^^

שהקב"ה קורא לכל אחד ואחד שניצוץ משה רבנו נמצא בקרבו, להקריב יצרו פתח אהל מועד הוא בית המדרש, ועל ידי כך יעלה את בהמיותו לאש של נחת רוח ליוצרו, שנאמר לאש-מה בה, לאש בהמה. וירמוז הכתוב למה שנאמר אצל בצלאל ואהליאב ובשאר החכמים בהקמת המשכן, [ויקהל, שמות לו, א']:

"אֲשֶׁר נָתַן ה' חֵכְמָה וְתְבוּנָה בְּהֵמָה".

שעל ידי החכמה שיחכים בתורה בהקמת משכנו הרוחני, יתעלה מעל הנפש הבהמית להיות הנפש האלקית שולטת בו, בכל אשר יעשה האדם.

ולכן סיימה הפרשה בפסוק: וְכִפֹּר עֲלֵיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי ה' וְנִסְלַח לוֹ עַל-אַתַּת מִכַּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לְאִשְׁמָה בָּהּ. קרי ביה: מִכַּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לְאִשׁ הַבְּהֵמָה. ובכך וכל אשר יעשה יצליח.

^^^^

לְאִשְׁמָה בָּהּ

סיום בדבר טוב

הפרשה מסתיימת במלים לאשמה-בה: וְכִפֹּר עֲלֵיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי ה' וְנִסְלַח לוֹ עַל-אַתַּת מִכַּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לְאִשְׁמָה בָּהּ. על אף האמור לעיל שניתן להסביר בדרך של "סרסוה ודרשהו", מצינו בזה

לעומקו של מקרא ויקרא

רוחי על זרעך וברכתני על צאצאייך:
{ד} וצמחו בבין חציר פערבים על יכלי
מים: {ה} זה יאמר ליהנה אני וזה
יקרא בשם יעקב וזה יכתב ידו ליהנה
ובשם ישראל יכנה: {פ} {ו} פה אמר
יהנה מלך ישראל וגאלו יהנה צבאות
אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין
אלהים: {ז} ומי כמוני יקרא ונגידה
ויערקה לי משומי עם עולם ואתיות
ואשר תבאנה גידו למו: {ח} אל
תפחדו ואל תהו הלא מאז השמעתיה
והגדתני ואתם עדי הניש אלוה מבלעדי
ואין צור בל ידעתי: {ט} יצרי פסל
כלם תהו ותמודיהם בל יועילו ועדיהם
המה בל יראו ובל ידעו למען יבשו:
{י} מי יצר אל ופסל נסוה לבלתי
הועיל: {יא} הן כל חבירי יבשו
וחרשים המה מאדם ותקבצו כלם
יעמדו יפחדו יבשו יחד: {יב} חרש
ברזל מעצד ופעל בפחם ובמקבות
יצרהו ויפעלהו בנרוע פחו גם רעב ואין
פח לא שתה מים וייעף: {יג} חרש
עצים נטה קו ותארהו בשרד יעשהו
במקצעות ובמחוגה ותארהו ויעשהו
פתבנית איש פתפארת אדם לשבת בית:
{יד} לכרת לו ארזים ויקח תרזה
ואלון ויאמץ לו בעצי יער נטע ארן
וגשם יגדל: {טו} והיה לאדם לבער
ויקח מהם ויקחם אף ושיק ואפה להם
אף יפעל אל וישתחו עשהו פסל

הפטרת ויקרא

בספר ישעיהו, מפרק מג פסוק כא, עד
פרק מד פסוק כג

אודות ההפטרה: די נדירה היות ובאה
רק לפרקים, כאשר אינה נדחית מפני
הפטרת זכור או הפטרת החודש.

פסוקי ההפטרה:

{כא} עם זו יצאתי לי תהלתי וספרו:
{כב} ולא אתי קראת יעקב פי
נגעת בי ישראל: {כג} לא הביאת לי
שה עלתי וזבחי לא כבדתני לא
העבדתיה במנחה ולא הוגעתיה
בלבונה: {כד} לא קנית לי בכסף קנה
וחלב זבחי לא הרויתני אף העבדתני
בחטאותיה הוגעתני בעונתי:
{כה} אנכי אנכי הוא מטה פשעיה
למעני ונטאתיה לא אנוכר:
{כו} הזפירני נשפטה יחד ספר אתה
למען תצדק: {כז} אביה הראשון חטא
ומליציה פשעו בני: {כח} ואחלל שרי
קדש ואתנה לחרם יעקב וישראל
לגדופים: {כט} {פרק מד, פסוק
א'} ועתה שמע יעקב עבדי וישראל
בחרתי בו: {ב} פה אמר יהנה עשהו
ויצרה מבטן יעורר אל תירא עבדי
יעקב וישרון בחרתי בו: {ג} פי אצק
מים על צמא ונזלים על יבשה אצק

לעומקו של מקרא ויקרא

בביאור ההפטרה ושייכותה לפרשה

בהפטרה זו מוכיח הנביא את העם על אשר זנחו את עבודת הקרבנות והעדיפו תחתם לסגוד לפסל. וכן אומר הנביא: {כג} לא הביאת לי שיה עלתיך וזבחיך לא כבדתי לא העבדתיך במנחה ולא הוגעתיך בלבונה: {כד} לא קניית לי בכסף קנה וחלב זבחיך לא הרויתני

ובזה משתייכת ההפטרה לפרשת ויקרא העוסקת בהקרבת הקרבנות לכפר על פשעים וחטאות ואשמות.

ויש ליתן טעם גם לשאר פסוקי ההפטרה כיצד הם משתייכים לעניין עבודת הקרבנות.

ובשימת לב, בבואו להוכיחם, מזכיר הנביא כביכול חטאו של אברהם אבינו באומר: {כז} אביך הראשון חטא ומפרש רש"י אביך הראשון חטא. באומר: במה אדע [פי איך שנה] (בראשית טו, ח').

ויש להבין כיצד זה נחשב לאברהם אבינו לחטא, והרי נאמר שם [פס' ו'] וְהֶאֱמַן בְּה' וַיִּתְשַׁבֶּה לוֹ צִדְקָה

ויסגד למו: {טז} חציו שרף במו אש על חציו בשר יאכל יצלה צלי וישבע אף יחם ויאמר האם חמותי ראיתי אור: {יז} ושארתו לאל עשה לפסלו (יסגוד) יסגד לו וישתחו ויתפלל אליו ויאמר הצילני כי אלי אתה: {יח} לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות עיניהם מהשפיל לבתם: {יט} ולא ישיב אל לבו ולא דעת ולא תבונה לאמר חציו שרפתי במו אש ואף אפיתי על גחליו לחם אצלה בשר ואכל ויתרו לתועבה אעשה לבול עץ אסגוד: {כ} רעה אפר לב הומל הטוה ולא יציל את נפשו ולא יאמר הלווא שקר בימיני: (ס) {כא} זכר אלה יעלב וישראל פי עבדי אתה יצרתיה עבד לי אתה ישראל לא תנשני: {כב} מחיתי כעב פשעיה וכענן חטאותיה שובה אלי כי גאלתיך: {כג} רבו שמים פי עשה יהוה הריעו תחתיות ארץ פצחו הרים רנה יער וכל עץ בו פי גאל יהוה יעלב ובישראל ותפאר:

לעומקו של מקרא ויקרא

יִצְרָתֶיךָ עֲבָד לִי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל לֹא תִנְשָׁנִי:
**וּכְאֲשֶׁר תֵּשׁוּב {כב} מִחֵיתִי כְעֵב
 פְּשָׁעֶיךָ וְכָעָנָן סִטְאוֹתֶיךָ שׁוֹבָה אֵלַי כִּי
 גָּאֵלְתֶיךָ: {כג} רְנֹו שָׁמַיִם כִּי עָשָׂה
 יְהוָה הִרְיֵעוּ תַּחְתֵּיֹת אֶרֶץ פְּצָחוּ הַרִים
 רָנָה יַעַר וְכָל עֵץ בּוֹ כִּי גָּאֵל יְהוָה יַעֲקֹב
 וּבִישְׂרָאֵל יִתְפָּאֵר: עת נשוב ונעבוד
 עבודת הקרבנות בבית מקדשנו יבנה
 בב"א.**

^^^

**ופירש רש"י: הקב"ה חשבה לאברם
 לזכות ולצדקה, על האמונה שהאמין
 בו. ובאומרו בַּמָּה אָדַע אמר לפניו,
 הודיעני באיזה זכות יתקיימו בה,
 [רש"י], והודיעו הקב"ה בזכות
 הקרבנות. שנאמר שם [פס' ט'] וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו קַחְהָ לִּי עֹגְלָה מִשְׁלֹשֶׁת וְעִז
 מִשְׁלֹשֶׁת וְאַיִל מִשְׁלֹשׁ וְתָר וְגוֹזֵל.**

**ולעומקו של מקרא יש לומר, כי דן
 כאן הנביא מעין קל וחומר מאברהם
 כדי להוכיח לבניו. וכאומרו: ומה
 אברהם אביכם אשר האמין בה'
 ויחשבה לו ה' לצדקה, ולא היה מִצְנָה
 על הקרבנות, באומרו בַּמָּה אָדַע
 נחשב לו כעין חטא שלא הזכיר
 כביכול זכות הקרבנות, אתם בני בניו
 שנצטויתם על הקרבנות, וניצטויתם
 על אמונה בה' וזנחתם גם את עבודת
 ה' וגם את עבודת הקרבנות, במה תדעו
 כי נתכפר לכם. ואשר על כן מתנבא
 עליהם הנביא: לֹא הִבִּיאֲתָ לִי שָׂה
 עֲלֵתֶיךָ וְזָבְחֶיךָ לֹא כִבְדָתַנִּי וְחֶלֶב
 זָבְחֶיךָ לֹא הִרְוִיתַנִּי אִךְ הִעֲבַדְתַּנִּי
 בַּחֲטָאוֹתֶיךָ הוֹגְעַתַּנִּי בַּעֲוֹנוֹתֶיךָ. ועוד
 מוכיחם על אשר סגדו לבול עֵץ, תחת
 אשר יקחו העצים לאש על המזבח.
 והרי בזכות הקרבנות ימחל להם על
 כל עוונותיהם. ולכן אמר {כא} זָכַר
 אֱלֹהִים יַעֲקֹב וַיִּשְׂרָאֵל כִּי עֲבָדִי אֶתָּה**

בכל ענייני החוברת ניתן לפנות אל: 052-7675895
גור-אריה צור מודיעין עילית
להצטרפות לתפוצת מייל: leshem895@gmail.com

